

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICA

INSERATE

Conform regulamen. de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foarte înscrisă în Registrul de Publicații al Trib. Târnava-Mică sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 250 Lei

Pe 6 luni . . . 150 Lei

Pentru străinătate 750 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Craiul Munților

(+) *Românii din Dacia Traiană nu-s plămădeală de milogi. Trăsătura lor caracteristică, moștenită dela moși-strămoși, a fost în toată vremea dârzenia demnă. Faptul c'au fost împilați vremuri multe nu i-a înfrânt. Ei și sub călcâiul asupritorului și-au păstrat străbuna tărie de suflet care rabdă așteptându-și ceasul său ce trebuie să vină neapărat. Că acest ceas al dreptății îl va apuca cel care pătimește acum, ori nepoții de nepoți, — e taina viitorului. Iar cheia viitorului e în mâna lui Dumnezeu, care numai de partea celor pe nedreptul obișduiți poate fi. Cu credința aceasta în suflete au trăit și au murit ai noștri robotind în țarina ce nu le rodia lor, ori lupțând sub steag străin.*

Anul patruzecișopt, — „Anul Răutăților” — le-a adus, în sfârșit și el, ca anii lui Horia, Cloșca și Crișan, ceasul așteptat, ceasul lor, al oropsiților. Involburare năpraznică a cuprins atunci pământul frământat cu sudoarea și sângele băștinașilor robiți, cât s'au cutremurat asupritorii.

Dar las'că și aveau de ce! Mândrul Craiu al Munților Apuseni, Avram Iancu, dovedise cu fapte de arme de ce-i în stare neamul celor ținuți sub călcâiu de samavolnicie pe cât de stranie, pe atât de haină. Copilul gornicului din Vidra, în temeiul vrednicilor ostășești a tribunilor săi și a luptătorilor de sub ascultarea lor, era îndreptățit să creadă că visul său din copilărie: Schimbarea rânduelii străine ce fereca în obezi și înăbușia pe Român, acum va fi fapt împlinit fără doar și poate. Se vărsase doar atâta sânge de adevărați eroi de epopee. Și cu ce însuflețire și generositate!

Scris a fost însă ca visul să se destrame. Monarhul străin și el de durerile, ca și de drepturile și dorințele noastre, după ce voinecii munților, văilor și platurilor ardeleno-românești s'au jertfit pentru el, și-a uitat de îndatoririle ce avea față de ei. Adecă nu: a vrut să-i răsplătească, în persoana căpeteniilor, cu panglici și tinichele chesaro-crăiești și cu laude preainalte. — Drept că la acest fel de a înțelege lucrurile și oamenii s'a răspuns așa cum impunea adevărata demnitate ardeleană: Cu scârbă și dispreț.

Tragedia lui Avram Iancu, care s'a săvârșit din viață acum șaptezeci de ani, învederează în chip copleșitor, adâncul adevăr național-românesc cuprins în cuvântul clericului blăjan dela patruzecișopt, Eliseu Todoranu:

Cum așa de cuminte o spune și nedesmințită experiența plurimilenară a neamului nostru.

Orfanii de războiu

de Ier. Augustin Pop, din Ord. sf. Vasile

Chestiunea orfanilor de războiu se impune din zi în zi cu o tărie tot mai mare. Războiul merge înainte, și orfanii noștri se tot înmulțesc. Puterea de stat se preocupă intensiv de ei; biserica ortodoxă se nizuiește să-și creeze așezăminte proprii pentru orfanii ei.

Biserica noastră română unită are un frumos trecut în această privință.

Acțiunea grandioasă, care s'a desfășurat după războiul mondial trecut, pentru crearea unui orfelinat de războiu propriu, — instituție, care s'a și realizat! — ne servește cu prețioase învățăminte, pentru ceea ce trebuie să facem astăzi. Datele le scoatem din: „Anuarul Orfelinatlui gr. catolic român din Blaj, 1916-1936”, întocmit de regretatul prepozit Iacob Popa.

Primul apel pentru crearea unui Orfelinat în Blaj, a fost lansat la 22 Febr. 1916, în toiu războiului mondial, de către Mitropolitul de atunci, Victor Mihalyi de Apșa. Scopul acestui institut era creșterea orfanilor și a copiilor noștri săraci, întru agricultori pricepuți, meseriași destoinici și intelectuali vrednici. Pe lângă acest scop mărturisit, mai era și acela național, de-a ocroti pe orfanii noștri de războiu de primejdia maghiarizării, la care erau expuși în instituțiile statului maghiar.

Rezultatul acelu apel a fost foarte promițător: Se adunase în acelaș an o sumă de 524,720.37 coroane, precum și covoare și multă pânză pentru haine.

Intrarea României în războiu, în toamna a. 1916, nu a împiedecat desfășurarea acțiunii pentru orfani. În baza apelului din Februarie, și a ordinului dat cu cea ocazie în acelaș circular, s'a constituit o comisiune, al căreia președinte era canonicul Dr. Vasile Suciu, inițiatorul dintru început și sufletul acestei acțiuni. Colecta publică în favorul Orfelinatlui s'a urmat cu o râvnă și vigoare crescândă. În anul 1917 s'au putut primi cei dintâi orfani, 44 din arhidieceză, 10 din eparhia Orăzii, 12 din a Gherlei și 3 din a Lugojului. Ei însă nu au putut să fie adăpostiți încă în vre-un local, ci au fost ajutați acasă cu câte 100 coroane. Afară de colecte, s'a organizat în a. 1919 și o loterie, din care a rezultat beneficiul de Lei 210.615. — Între anii 1916-1920 s'au adunat în bani 805.117 Lei, iar în natură, în valoare de 124.965 Lei. Suma tuturor venitelor rezultate din colecte în bani și în natură, între anii 1916-1934, când a încetat colecta, a fost Lei 18.903.081, o sumă formidabilă, care arată, pe deoparte, covârșitoarea importanță, care s'a dat chestiunii

ocrotirii orfanilor, de altă parte amploarea acțiunii de colectă și râvna admirabilă a părintelui orfanilor, inițiatorul și sufletul acțiunii, regretatul mitropolit Vasile Suciu.

Ca urmare a acțiunii de colectă, primii orfani au fost adăpostiți abia în toamna anului 1918 în Blaj, în diferite edificii, sub îngrijirea primelor 6 candidate ale Congregației de surori din Blaj. Surorile din Blaj nu trebuie să piardă nici o clipă din vedere, că începutul Congregației concade cu începutul Orfelinatlui, și că binecuvântarea cerului, în formarea Congregației, a venit pe urma orfanilor îngrijiți de ele. — În toamna a. 1921, orfanii au trecut din Blaj la Obreja, în proprietatea cumpărată spre acest scop, sub îngrijirea surorilor călugărițe.

Animatorii acțiunii pentru orfani și-au dat seama însă foarte curând, că *trebuie să se ia măsuri pentru educarea ulterioară a orfanilor, cari au absolvit școala primară.* În consecință, în Ianuarie a. 1922 colecta pentru orfelinat se îndreaptă în scopul creării unei școli de meserii, care va servi scopurile orfelinatlui, care, în gândul marelui Arhiepiscop Vasile, avea să fie pusă sub conducerea unui ordin călugăresc. Clădirea „Atelierelor Orfelinatlui” s'a și început în a. 1922, iar în toamna a. 1923 a și fost terminată. În aceste ateliere s'au deschis 5 secții: tâmplărie, rotărie, fierărie-mecanică, croitorie și cismărie, cu câte 5 elevi de fiecare secție. Pentru fete s'au deschis atelierele de țesătorie la Obreja sau școala profesională iarmai târziu: de menaj. Cele două orfelinate s'au despărțit: băieții au trecut toți la Blaj, iar fetele au rămas la Obreja. Numirea școlii din Blaj a fost dintru început „Școala de meserii „sf. Iosif” pentru băieți”, având un program propriu, deosebit de școlile de meserii ale statului, având în vedere în primul rând pregătirea practică a elevului. Cu timpul însă statul a constrâns Ordinariatul din Blaj, să-și unifice programul cu a celorlalte școli de arte și meserii ale statului.

Crescând orfanii de războiu și ieșind în viață, instituția orfelinatlui s'a tot redus, până când în a. 1934 a și încetat, ca în a. 1940 să se reactiveze prin așezarea Baziliilor la Obreja.

Situația de astăzi este următoarea: Avem la Obreja un orfelinat cu 21 băieți. Orfelinatul acesta se preschimbă treptat în orfelinat de războiu, cu un număr de orfani, care se va stabili în măsura posibilităților de întreținere. Fondurile orfelinatlui nu ajung nici pentru educarea celor 20 orfani, până la formarea lor deplină. — Orfelinat de fete nu

există. — Cămin pentru orfanii ieșiți dela Obreja încă nu există.

O acțiune viguroasă pentru orfanii noștri de războiu se impune categoric, și fără întârziere, dacă nu vrem, ca orfanii Bisericii noastre să se risipească desorientați și să se piardă în toate părțile țării.

Presa bună. Pentru că păstorul sufletesc să ajungă la un rezultat favorabil în legătură cu vânzarea cărților religioase în biserică, autorul cărții: *La vente des bonnes Lectures*, dă prețioase indicații, cari puse în aplicare vor aduce îmbelșugate roade spirituale.

Cărțile religioase se așează la un loc vizibil în interiorul bisericii, în anumite etajere ori biblioteci. O etajeră practică este aceea, care cuprinde trei despărțituri fixate pe un fond înclinat, cu următoarele dimensiuni: înălțimea 50 cm., lățimea 80 cm., adâncimea 40 cm. În acest fel de etajeră se pot așeza circa 30-40 de cărți. Un număr mai mare de cărți se pot așeza într-o bibliotecă cu două uși în sticlă și cu următoarele dimensiuni: înălțimea 125 cm., lățimea 79 cm., adâncimea 15 cm. Atât etajerele, cât și bibliotecile, au câte o cutie ce servește la introducerea banilor, locul fiind indicat prin cuvântul „Cassa”. Deasupra etajerei ori bibliotecii e recomandabil a se pune următoarea inscripție:

1. „Scopul pe care noi îl urmărim aici este de a distribui cărți bune cu prețuri neînsemnate. În fiecare săptămână cărțile sunt reînnoite. 2. Prețul fiecărui exemplar e scris pe copertă cu mâna. 3. Aruncați banii în cassă, nu în rafturi. 4. Numai broșurile fără indicația prețurilor sunt gratuite. 5. Credincioșii au toată libertatea de a alege cărțile dorite, numai să răsfoiască cărțile cu grijă și să le așeze la locul unde le-au găsit”. (pag. 42).

Pentru a conduce metodic vânzarea cărților în biserică, este necesar să avem un catalog cu cărțile expuse, în ordine alfabetică. Catalogul va cuprinde următoarele: autrul titlul (prescurtat), prețul vânzării (scris cu cerneală roșie) urmat de trei mici coloane. La coloana Nr. 1 scriem numărul exemplarelor expuse. După o săptămână schimbându-le, la

coloana Nr. 3 vom pune numărul exemplarelor rămase. La o nouă schimbare numărul noilor cărți va fi scris în coloana Nr. 2. Comparând mai târziu coloana Nr. 1 cu coloana Nr. 3 vom găsi: Câte cărți au fost vândute? Câți bani trebuie să fie în cassă? Cifrele se șterg săptămâna următoare, iar numărul exemplarelor rămase se va pune la coloana Nr. 3 pentru a fi comparate cu coloana Nr. 2 etc.

Am expus aceste indicații după „La vente des bonnes Lectures” în speranța că vor fi folositoare fraților preoți din via Domnului. (Pr. Lucian Bociat).

Să creștem tineretul în Hristos!

Nimeni nu poate tăgădui importanța mare pe care o are educația religioasă în viață. Iar dacă totuși ar îndrăzni cineva să micșoreze rolul pe care îl are religia, ca factor al educației, rodul ei, care stă ca cetate pe vârful muntelui, îl arată că greșește.

Să ne gândim la mille de misionari, cari se jertfesc pe sine, pentru a duce pe continente îndepărtate, la popoarele sălbatice și păgâne, lumina binefăcătoare a creștinismului, umblând pe cărări anevoioase, greu de străbătut și necunoscute. Să ne gândim la surorile de caritate, cari cu atâta abnegație și drag, își implinesc misiunea simplă, stând de veghe la căpătâiul bieților răniți, mângâindu-i și încurajându-i. Să ne gândim la azilele de bătrâni, la casele de orfani, și alte multe binefaceri, pe cari ni le-a adus credința învățată în familie și școală, și apoi trăită eroic. Cât de mult a progresat omenirea datorită religiei creștine, vom putea constata, dacă vom face o paralelă între felul cum au fost tratați și priviți: bătrânii, femeia și copilul în antichitate, și cum sunt priviți și tratați astăzi. — Acestea pe tărâm social.

Să aruncăm acuma o privire pe tărâmul cultural. Primele începuturi de cultură s'au dezvoltat lângă biserică prin religie. Începutul literaturii și al istoriei sunt în strânsă legătură cu religia (tiparul — analele, cronicile, etc.). În pictură, sculptură și poezie, religia, în lumea creștină a avut un rol covârșitor.

Există vre-un popor fără de religie? Iar dacă noi am avut fericirea de-a ne naște în religia cea adevărată și cea mai sublimă, de ce s'o ignorăm și să nu-i dăm importanța ce i-se cuvine? Pentru că interesează nu numai viața zbuțuită de aici de pe pământ, ci și viața veșnică de după mormânt.

Se poate crește un popor în spiritul supunerii și ascultării față de conducători fără de religie?

Anii trecuți, când religiei nu i-s'a dat importanța cuvenită mai ales în școlile secundare, când profesorii tineri se uitau peste umăr la profesorul de religie și zâmbiau ironic când era vorba de religie, nu s'au întâmplat destule atentate și ucideri ale superiorilor? Vrem educație fără de religie? Sau nesocotim instrucția religioasă? Rezultatul l-am văzut recent de tot, când atâția tineri, răpiți de curentul timpului, s'au răsvrătit împotriva ordinii și a stăpânirii, din lipsa educației religioase corecte și bine înțeleasă.

Dacă religia va fi pusă la locul ei, în fruntea tuturor obiectelor de învățământ, dacă tineretul în orele de religie va fi format în frica lui Dumnezeu, iar înafară de orele de religie îndemnat la o viață mai creștinească, neamul întrig nu va mai trebui să sufere pe urma răsvrătirilor fiilor lui tineri.

Pr. Vasile Moldovanu

Pocirea iscăliturilor. Rămăși sub impresia catalogului de școală când erau strigați întâiu pe numele de familie și apoi pe cel de botez, ori imitând inconștient neamuri inferioare cari așa obișnuiesc să semneze în permanență, sunt destui și la noi cari fac acest lucru. Ba ce e mai mult și mai trist, întâlnește omul această anomalie chiar și în *Monitorul Oficial* deciziilor ministeriale, ordonanțe, mandate, etc. semnate: Platonescu Socrat, Tibereanu Xenofont, Cârnațeanu C. Constantin, ș. a., cum notează în *Universul* (19 Sept. 1942) d. R. Rosetti, care mai încrestează că și în Biblioteca Academiei se înmulțește numărul volumelor a căror autori sunt Străfulgeanu

FOIȚA „UNIRII”

Rasfoind un volumaș de poezii

V. BUCUR: Peste hotar. (Rondeluri)

„Poezia — zice A. de Lamartine, e visul din revărsatul zorilor marilor vieți; ea cuprinde în umbre toate realitățile viitoare ale existenței; ea mișcă fantomele lucrurilor înainte de-a mișca lucrurile înșile; ea e preludiul gândirii și presimțirea faptei”.

Intr'adevăr, toate marile realizări, victorii și învingeri, ale tuturor popoarelor, au un preludiv și un epilog, formate din marile visuri și dorinți premergătoare și următoare, pe cari poezii neamului respectiv le cântă în imnuri, ode și elegii!

În privința aceasta, neamul nostru poate servi oricui drept un tipic exemplu. Căci, ce altceva cuprinde întreaga noastră poezie populară și cultă, decât istoria, sub toate aspectele ei, a unui neam continuu hărțuit, care foarte adesea, din înfrângeri a făcut preludiul unei mari victorii, și din moarte condiția unei strălucite învieri?

Da! La noi, poate mai mult ca la alte neamuri, poezii n'au fost și nici nu sunt niște simpli esteticieni, ci sunt profeții, misionarii,

făclierii viitorului, cari nu numai că își întrețin flacăra cu incandescenții cărbuni ai faptelor eroice din trecut, dar, foarte adesea ei înșiși, sugerează și deschid noi căi neamului spre lumină!

Și, dacă nu l-am avea de felul acesta decât pe O. Goga și, totuși, afirmația noastră n'ar fi prea temerară!

Dar, zilele acestor din urmă trei ani, ne dau și ne-au dat exemple destule!

* * *

D. V. Bucur, care în zilele acestea a scos placheta de rondeluri: *Peste hotar*, este unul din aceste exemple. Este unul dintre poezii misionari ai zilelor noastre. El, care numai ieri și-a rupt din inimă o floriceică pentru pătimirea Basarabiei, încă proaspătă: *Jertfa Basarabiei*, poem dramatic, azi, ne dă patruzeci de rondeluri, un buchet de trandafiri roșii ca sângele curs din coasta *Ardealului* crucificat a doua oară!

Valoarea pur artistică a acestor poezii nu vreau s'o discut aici, și nici să arăt în ce măsură se poate vorbi despre o influență a lui O. Goga asupra lor, influență ce, de altfel se resimte aproape la toți tinerii poezii misionari contemporani.

Vreau doar să arăt câtă durere, câtă nostalgie și roditoare răbdare, se află în aceste patruzeci de mărgelile din care este formată salba pe care d. V. Bucur i-o pune la

gât unei țări ce încă sângerează. Și, despre care, în *Rondelul Sfintei Veronica*, ne șoptește:

Știu o țară mucenică
Și un neam ca un Isus,
Care-și suie crucea sus
Și prin veac drum nou despică.

Pentru ca, cu gândul la aceiași Țară, în *Rondelul Exodului* să strige, par'că, muștrător ca și glesul unei conștiințe neîndreptățite:

De ce plecați în altă țară?
Când mai veniți iar înapoi?
Cu cel din urmă tren din gară,
Plecarăm ultimul convoi...

Și aci, cu inima frântă de amintirea celor despărțiri, îngâni mecanic cu poetul acest *Rondel al despărțirii*:

Plângeau de milă trandafirii,
Și toate păsările 'n crâng,
Par'că le-aud și-acum cum plâng
Măbind durerea amintirii.

În clipa grea a despărțirii
Vream satul tot la piept să-l strâng,
Plângeau de milă trandafirii
Și toate păsările 'n crâng.

Sub ceru 'ndoliat al firii,
Creștea revolta — un Parâng —
A doua oară cum se frâng
Pe roată, aureai, martirii,
Plângeau de milă trandafirii!

Andrei, Porcepescu M. Aureliu, sau Trândăveanu Olimpiada.

În legătură cu această rușine alfavitică, numitul academician face observările înțelepte și de bun simț:

[...] În adevăr, cercetând chipul cum se scriau și se scriu numele în marile civilizații: greacă, latină, anglo-saxonă, franceză și germană, vedem că Pericles, de pildă, era desemnat ca: Pericles fiul lui Xantipa, și nu ca: Al lui Xantipa Pericles; că Brutus e arătat ca Lucius Junius Brutus; că Shakespeare era denumit și semna William Shakespeare; că La Fontaine semna Jean La Fontaine, cum Goethe semna Wolfgang Goethe. Adică în toate aceste civilizațiuni, persoana este desemnată dintâi prin numele propriu, și apoi prin numele familiei sau neamului.

Este logic a se pune dintâi numele persoanei și apoi cel de familie, printr-o semnătură, carte de vizită, etc. se desemnează o persoană și nu un neam.

Este legal a se semna Ion Cismăgrea, și nu Cismăgrea Ion, pentru că, atât în actul de naștere, cât și în cel de botez, noul născut e desemnat de autoritatea respectivă ca Ion fiu al cutăruia și al cutăreia, și nu ca: Al lui Cismăgrea Xenocrat și al soției sale Cismăgrea Furia, fiu.

Apoi, oricine a cercetat, cât de puține documente vechi românești sau a citit cronicile, va vedea că Domnitorul Eremia Movilă semna Eremia Movilă și nu Movilă Eremia, că Miron Costin semna astfel și nu Costin Miron sau Costin Velicico, că marele lor dușman Iordache Ruset semna așa și nu Ruset Iordache, și că cronicile vorbiau de boierii Solomon Bărlădeanu, Vasile Jora și nu de Bărlădeanu Solomon sau de Jora Vasile.

Cercetătorii istoriei moderne pot de asemenea adevări că Mihail Sturdza, Gheorghe Știrbey, Barbu Știrbey, Grigore Al. Ghica, Alexandru Ion Cuza, Costache, Negri, C. I. Brătianu Mihai Kogălniceanu, Lascar Catargi, Vasile Alecsandri, Mihail Eminescu etc., semnau astfel și nu invers.

În fine, conducătorul statului semnează Ion Antonescu și nu Antonescu Ion, ca de altfel conducătorii marilor state europene Philippe Pétain, Benito Mussolini și Adolf Hitler.

Dece să nu ne gândim puțin la cele arătate mai sus, înainte de a pune numele nostru pe o hârtie, pe o carte de vizită, sau pe o scrisoare și de a nu-l poci?

După exercițiile spirituale

— Preotul, să fie și el modern —

Știința, pe tărâm tehnic, a făcut salturi uriașe de progres. Viața socială știm că s'a modernizat. Și nu e rar cazul, când înaintarea tehnică pe om îl mândrește, în măsură că nu mai vrea să știe nici de Dumnezeu, nici de Biserica Lui, pe care o socoate pasivă și superfluă.

În fața acestei crude realități, ce va face preotul? — Se va moderniza și el, în sensul cel mai nobil și spiritual al cuvântului.

Directorul ziarului „Curentul”, privind lucrurile prin conjunctura actuală a războiului, în articolul din 10 Sept. c., se întreabă: „Ce urmărește Kominternul? Iși dă seama perfect de bine, că rezistența armatei roșii va avea un sfârșit, ceea ce va provoca fără îndoială căderea regimului. De aceea, vor să organizeze în diferite țări curente de agitație comunistă, să difuzeze în toată lumea microbul comunist”.

Decât: cel mai nimerit leac, pentru omul nostru contaminat fie de microbul orgoliului, fie de al comunismului, este: Preotul la sf. slujbă, într-o ținută cât mai demnă și într-o biserică cu picturi sau icoane alese, asortată cu odăjdii pe gustul parohului Sf. Ioan Vianney; biserică ce cunoaște: praful galben de podea, săpunul, sidoul, fierul de călcat, vas cu flori bine-mirositoare, îmbrăcat în hârtie albă creponată, în care focul sacru să lumineze interiorul tabernacolului de marmoră albă,

ca oarecând lumina din peștera Viflaimului în miez de noapte. Paloșul cuvântului duhovnicesc, curățit și aurit, în permanență va însoți pe alesul Domnului: la sat, la oraș, în tramvai, pe tren în cl. I și II îndeosebi. Iconițe sfinte, tâlcuite fiecare după scena biblică ce o reprezintă, cu diferite ocazii, aduce cu sine indirect răsfoirea Cărții Sfinte, în decursul căreia probabil să obvină și unele nedumeriri pentru „partener”, care limpezire preotul o va da negreșit. Decât aceste fotografii sfinte, mai pregnant ilustrează economia mântuirii, filmul religios. Preotul de azi nu-și poate uita apoi nici de colportajul iconițelor și cărților de presă bună din chioșcul improvizat, în vederea variatelor cerințe sufletești. De sigur că rugăciunea, lectura religioasă și scrisul împreună cu meditarea, dovedește de câtă destoinicie suntem capabili, în orânduirea și disciplinarea ideilor ce ne stăpânesc sau frământă, cari inventariate să poată da nu tot unitar de bun augur, în acest apostolat modern.

Care va să zică: cât mai multe articole adânci, aprinse de Hristos și dăltuite în ales graiu literar să avem dela cei chemați, atât pentru revistele lunare, cât și pentru ziarele cotidiene, ne-lipsind nici pe cele săptămânale locale cu sfaturi spre eternitate, turnate 'ntr'un graiu popular. Spune-mi ce citești, ca să-ți spun că cine ești. Dar dacă cetitorul nu găsește nici un bob spiritual în jurnal, nu-i mirare dacă turnura lui sufletească, se va înstreina de Domnul. După Liturgia cântată de toți credincioșii într-o cadență de Blaj, ca și după Binecuvântarea Euharistică, sau Rozariul executat în tempo-ul Mănăstirii Obreja, Dumineca și sârbătoarea, cuvântarea să fie presărată cu zahărul robusteții spirituale. Bunăoară, dacă cineva suferă de anemia trupeză, acela vrea transfuzie de sânge pentru învișorarea trupului. Cu atât mai vârtos în anemia sufletească e necesară transfuzia din Sângele lui Hristos pentru învișorarea sufletului. — Ca prezență de spirit în orice

Rând, pe rând, poetul ne cântă apoi durerile noastre toate; dorul după o mamă părăsită în robie, dorul după bisericuța ce azi e cu „mucezitele odoare și uși închise cu zăvoare de mâna crudului destin” (*Rondelul Bisericii din Birtin*). Dorul după casa părintească (*Rondelul dorului de-acasă*), și după acea masă de scris, care-ți știe secretele tale cele mai scumpe, și care a fost martora atâtor frământări de gânduri.

Și, după ce toate cele scumpe nouă, poetul ni le cântă în versu-i profund elegiac, nu se pierde în disperare și pesimism, se regăsește pe tradiționala cărare a neamului, ce primește crucificarea cu credința în siguranța învierii:

Având suprema mângăiere
Nădejdea în ceresul har,
C'o trece și acest pahar.
Crezând în marea înviere
Am suferit păstrând tăcere

(*Rondelul Marei Invieri*)

Și-aici poate ar trebui să închei cu citările, dar, e atât de verosimil acest *Rondel al Înțoarcerii*, încât nu pot să nu-l redau aci drept încheiere:

Măi fraților, hai înapoi
Căci vom muri de nostalgie!
De ce-am plecat în pribegie,
Din sat, de-acolo dela noi?

Ne cheamă cântec de cimpoi
Și geamătul de iobăgie,
Măi fraților, hai înapoi
Căci vom muri de nostalgie.

Prin glas de ape și de foi,
Prin dulce cânt de ciocărlie
Ne cheamă morții de sub glie.
Tăceți, să-i ascultați și voi;
Măi fraților, hai înapoi!

După umila mea părere, dacă placheta d-lui Bucur n'ar avea alte bucăți bune decât numai acest singur *Rondel al Înțoarcerii*, tipărirea ei ar fi mai mult decât de deplină justificată.

Petru Anca

„Caractere”, și — oameni de treabă

Țara noastră nu a avut de suferit din cauza lipsei oamenilor de „caracter”, ci din cauza crizei oamenilor de treabă.

Ingeri, de mult nu mai umblă pe pământ, ci numai oameni; oameni imperfecti, cu anume calități, pe un anume teren de afirmare și trăire; cu anume scăderi și imperfecțiuni; pe un anume plan al vieții, de vorbă și faptă, de altă parte.

Problema ce se pune, nu este cea a omului perfect, curat și prob în toate com-partimentele vieții, ci cea a omului de treabă

și ispravă. Nu se vor clasifica oamenii, ori cine ar fi ei, numai după cele bune însușiri ale lor, ci și după cele slabe, în suferință, ale lor. Care parte va apăsa mai grav în balanță, ne va da o justă apreciere a oamenilor. Nu se va cataloga nimeni de om integru, de caracter, numai din un anumit punct de vedere, parțial și unilateral, — ci, în ansamblu, ca om, în cadrul complet al vieții publice, cu referire nu numai la prezent ci, și mai ales, la cele ale viitorului. Aceasta cu atât mai mult, că ne dăm seama că omul în aprecieri este, cu toată silința de a fi drept, interesat, subiectiv, îngust și... neputincios.

Nici o istorie, a nici unui popor, nu se poate lăuda, că ar fi avut cândva vre-o luxuriantă epocă a oamenilor de caracter, în viața publică. A avut oameni de treabă, în fruntea cărora s'a nimerit să fie așezat, de Destin, și câte un om de caracter. Fericită a fost și este națiunea care s'a bucurat de un astfel de noroc excepțional.

Noi credem, că istoria unei națiuni se face cu oameni de treabă. Nici pe front, nu toți cari participă la lupte, sunt eroi, ci, cei mai mulți, majoritatea lor, sunt luptători de multă treabă și ispravă.

Pentru bunul mers al diferitelor activități constructive, acești oameni de treabă, trebuie găsiți și coasociați la marile opere, de oriunde, cu toate unele a lor insuficiențe

comportare socială, o veselie curată e de preferit, răcelii, ori cât de „stilată“ ar fi ea. Preotul să fie vesel în Domnul, cum avea obiceiul Sf. Vasile cel Mare, Păr. Damian Leprosul, Sf. Ioan Bosco, și alții dintre sfinți.

Insfârșit, în acest fir de idei, opinăm pentru modernizarea preotului de azi, mai accentuând că numai organizat poate merge spre țintă mai sigură. — Trăiască deci Asociația „Sf. Petru“, alături de cea a „Sf. Nichita“!

Pr. Oct. Fulcea

Știri mărunte

Sărbătorirea scriitorului Ion Agârbiceanu. Din inițiativa Universității din Sibiu, părintele Ion Agârbiceanu, cel mai fecund scriitor al Ardealului și mai stăpânit de idealul evanghelic în scrisul său, a fost sărbătorit ieri la Sibiu, din prilejul împlinirii alor șasezeci de ani de viață. — Dorim și noi strălucitului biserican român unit și vechiu colaborator al „Unirii“, încă mulți ani de rodnică activitate. — Asupra acestei deplin meritate cinstiri, de altfel, o să revenim și noi.

Misiuni populare s'au ținut la praznicul Înălțării Sf. Cruci în următoarele parohii: La *Galda de sus*, unde păstorește pâr. Adrian Nestor. Aci s'a ostenit cu vestirea cuvântului Domnului pâr. Dr. Simion Crișanu, profesor de religie în Blaj, care a avut mângăierea să vadă apropiindu-se de Sf. Taine peste 300 credincioși. La mărturisiri au ajutat, în afară de preotul local, și pâr. Amos Frâncu cu Ioachim Spătăceanu din Benic. La încheiere a participat și pâr. Elie Magda, protopopul tractual.

— La *Lechința de Mureș* a ostenit pâr. Dr. Septimiu Todoran, profesor de Teologie. Rezultatul a fost foarte mulțumitor. S'au mărturisit și cuminecat 501 credincioși. La mărturisiri au ajutat, pe lângă pâr. Ioan Boeriu, parohul local, pâr. Ioan Roman, protopop în Iernut, pâr. Vasile Hopârtean, pensionar, pâr. Oct. Mihălițian — Dătășeni, Aloisiu Șimon — Iernut, Ionel Coman — Iclânzel, Nic. Roman — Chirileu, Ioan Popa prof. Blaj și Ioan Boeriu, pens. — Laudă Domnului pentru toate.

Praznicul Inaltei Curți de Casație. Marția trecută s'a deschis în *Capitală* noul an judecătoresc la *Inalta Curte de Casație* în cadre deosebit de

indiferent de culoarea ochilor și statul personal de activitate publică. Aceasta naște în colectivitatea național-socială, încredere, solidaritate, trezind și sporind în inimile tuturor conștiința și dorul de colaborare, de a fi prezenți cu putințele și rosturile lor, în treburile publice.

Intre acești oameni de treabă, rar se va găsi și un virtuos, din care ar putea ieși cândva, un sfânt public. Pe acești oameni de treabă, îi asemui cu niște unelte de fier, cari, cu vremea, se uzează și ruginesc, — și, vin alții la rând. — Așa zișii oameni „de caracter“ s'ar asemăna cu uneltele de aur cu mânere de cristal, cari nu se prea găsesc, — aurul, e adevărat, că nu ruginește, dar se tocește mai repede, durata foloaselor de pe urma lui e cu mult mai de scurtă. *Nimeni în viață, nu e prea bun să nu putem trăi fără de el; prea rău să nu putem apela și la serviciile lui.*

Oameni de geniu nu suntem obligați a fi, dar nici nu putem fi cu toții.

Oameni de treabă și ispravă, da; de o mie de ori da. Aceasta este și în putința și în obligațiunile noastre cele mai firești, de ființe cuvântătoare de Dumnezeu și Națiune.

— Că dacă n'oi putea avea în straiță plăcinte tot mereu, trebuie să pot și să știu a mă mulțumi și dacă nu cu pâinea, cel puțin cu mămăliga noastră cea de toate zilele.

Valeriu Bora

solemne. S'au împlinit adecă 80 de ani de viață ai acestui înalt for al Justiției române. Cu acest prilej dd. *Dimitrie Lupu*, primpreșed. al Curții de Casație, *Negoescu*, procuror general și *N. Pârvolescu* în numele Baroului Român, au rostit cuvântări ocazionale, lămurind solemnitatea momentului.

Pelerinaj la Hundorf. De praznicul Înălțării Sf. Cruci, ca și în anii trecuți, s'a organizat un pelerinaj la troița din Dealul Hundorfului, ridicată de Ioan Petri-Căpraru și sfințită de marele Mitropolit Vasile în 1924. Pelerinii sosiți din zorii zilei din împrejurimi și îndepărtări au atins cifra de 1200. Sf. Liturghie a fost oficiată de Păr. protopop Gheorghe Simu, asistat de Emil Petri-Hundorf, Ioan Varna-Dumbrăveni, Zosim Nuțiu-Zagăr, Tit Liviu Moldovan-Sântioana, Teodor Aldea-Erne, Emil Crișan-Gogan, Ion Todoran-Varolea și Petroniu Șerban-Alma. Răspunsurile au fost date de corul Păr. Petri din Hundorf. S'au apropiat de Sf. Taine 553 de persoane. La sfârșitul Sf. Liturghii a predicat impresionând până la lacrimi Păr. protopop Gheorghe Simu. Toate spre îndurarea lui Dumnezeu.

Locale. Dumineca viitoare, a săptămânii înția după Înălțarea Sf. Cruci, va predica în catedrală pâr. Dr. *Septimiu Todoranu*, prof. de teologie.

Munca obligatorie în Franța. În numărul de Dumineca trecută al Monitorului Oficial francez s'au publicat condițiile relative la folosirea mâinei de lucru franceze. De aci încolo, până la o dată ce se va stabili ulterior pentru toți francezii, sau supușii francezi, apți fizicește și în vârstă între 18 și 50 ani, precum și femeile între 21 și 35 ani, munca este obligatorie pe cale de decret. Ceice nu vor presta munca de interes național vor fi osândiți la 5 ani închisoare și 3000 franci amendă. În caz de recidivă, amendele vor fi dublate.

Reprezentantul dlui Roosevelt la Vatican. Corespondentul agenției DNB transmite din Roma, cu dt. 16 Sept. c., că zilele acestea va veni la Vatican d. *Myron Taylor*, reprezentantul special al preșd. Roosevelt. De fapt a și fost așteptat să sosească Miercuri, cu avionul, dela Lisabona, dar a trebuit să-și amâne călătoria din cauza vremii rele. După cum spune agenția *Rador* că știe din cercurile Vaticanului, reprezentantul personal al preșd. Statelor Unite va rămânea în Roma 14 zile, locuind la însărcinatul cu afaceri al Statelor Unite pe lângă Sf. Scaun.

Avioane dușmane deasupra pământului românesc. Față de aiurelile posturilor sovietice de emisiune radiofonică, un *Comunicat* românesc precizează cumcă: În noaptea de 13 spre 14 Septembrie 1942, avioane dușmane au aruncat asupra teritorului nostru rachete și bombe, fără a isbuti să atingă vre-un obiectiv militar sau industrial, făcând însă patrusprezece victime printre populația rurală.

Vor intra sub drapel și americanii căsătoriți și cu copii! Agenția *Stefani* află din *Washington* că generalul *Herskey*, directorul Biroului nord-american al recrutării, a făcut cunoscut că bărbații însurați și cari au copii, până acum scutiți de serviciul militar, vor fi chemați și ei sub drapel peste câteva luni.

Telefonul „Unirii“

M. Moldovan, București. Am primit 500 Lei în contul abonamentului pe anul curent. Vă mulțumim pentru suprasolvire.

Marcu, Pătrângenii. Am primit abonamentul pe 1942.

Confirmăm primirea abonamentului pe 1942: Caba Borlan, Beiuș. Dr. Bordan-Devă, Varna-Dumbrăveni, Moody Săcărămb, Micle-Sibiu, Oficiul parohial Jițiu, oficiul parohial Sâmbenedic.

Stoenescu, Remetea Mare. Am primit 450, a bonament pe 1941 și 1942.

M., Peregul mare. Am primit 300 Lei în abonamentul anului curent. Vă mulțumim.

Mureșan, Turda. Am primit 1000 Lei pentru abonamentul anului curent. Vă mulțumim din toată inima.

Bora, Sarmiseghetuza. Am primit 500 Lei în contul abonamentului. Achitat până la 31. XII 1942.

AVIZ

La școlile secundare române unite din Blaj elevii și elevele se vor prezenta Sâmbătă, în 26 Septembrie a. c. Duminecă 27 Sept. se va face Te-Deum, iar Luni, 28

Tipografia Seminarului Blaj

Sept., vor începe cursurile în mod absolut regulat și efectiv, conform comunicatului Ministerului Culturii Naționale.

În cazul când On. Minister ar amâna din nou deschiderea școalelor, elevii și elevele se vor orienta după radio și ziare

Direcțiunea școalelor secundare

METROPOLIA ROM.-UNITĂ — BLAJ

5881—1942.

Copie

CONCURS

La Liceul teoretic de fete „Sf. Ecaterina“ sunt vacante următoarele posturi noi, bugetare dela 1 Aprilie 1942.

1. Un post de pedagoagă, care poate să fie licențiată, sau cel puțin bacalaureată.

2. Un post de servitoare nr. 3.

Cele ce doresc să ocupe aceste posturi, își vor înainta cererile Preavenatului Ordinariat Arhiepiscopesc din Blaj, până la data de 30 Septembrie 1942, însoțite de următoarele acte: act de naștere, act de botez, act de naționalitate și pentru postul de pedagoagă și certificat de studii.

Blaj, din ședința consistorială ținută în 12 Sept. 1942.

ss. Dr. Valeriu Traian Frențiu
Administrator Apostolic

Liceul comercial român-unit de băeți, Blaj

Nr. 87—1942.

AVIZ

Se aduce la cunoștința tuturor elevilor cari au cerut înscrierea în acest liceu, că la prezentarea în școală, cu ocaziunea deschiderii anului școlar 1942—43 sunt obligați a se prezenta la Direcțiunea Liceului, însoțiți de părinții sau reprezentanții lor legali.

În lipsa acestora nici un elev nu va putea fi înscris în școală.

Blaj, la 17 Septembrie 1942.

Direcțiunea.

BANCA „PATRIA“ S. A. — BLAJ

AVIZ

Intrucât licitația publicată pe ziua de 8 Septembrie 1942, n'a avut rezultat satisfăcător, Banca „Patria“ s. a. din Blaj, publică din nou licitație pentru vinderea casei din Șărmaș, jud. Cluj-Turda. Casa e din cărămidă, compusă din locuințe complete, deținute în prezent de Circumscripția de Tutun-Șărmaș și de Dna Aneta Turcu.

Cei cari doresc să cumpere acest imobil, vor înainta oferte Direcțiunii băncii „Patria“ din Blaj, cel mai târziu până la 15 Octombrie 1942.

Licităția verbală se va ține în ziua de 20 Octombrie 1942 orele 9, în imobilul din Șărmaș, unde se vor face supra-oferte verbale. În baza procesului-verbal încheiat de delegatul băncii, Consiliul de Administrație va judeca imobilul celui ce a făcut oferta cea mai avantajoasă.

Licităția va deveni valabilă numai după aprobarea ei de M. S. N. și de Consiliul de Administrație al băncii.

Direcțiunea.